

Slakkeninventarisatie Roggenplaat, Westenschouwen

(Slakkenwerkgroep KNNV Afd. Bevelanden, rapport nr. 100, d.d. 29-11-2010).

Door: Harry Raad

Op 23-11-2010 bezocht de Slakkenwerkgroep KNNV-Afd. Bevelanden het voormalige werkeiland Roggenplaat (km-hokken 39/40-408) in de stormvloedkering van de Oosterschelde. Met betrekking tot de natuur lijkt het een verloren land, de paar beleidsstukken die schrijver dezes heeft bekeken laten geen bijzondere bescherming zien (Overlegorgaan NPO, 2001; Provincie Zeeland, 2005). Wij zagen daar inderdaad een desolaat landschap met razend verkeer, een zeewering met bitumen afdeklaag en een hobbelige grasvlakte met plaatselijk wat laag struweel. Toch vonden Ine van de Ven, Els Koorstra, Jaap Woets en ondergetekende daar een paar kenmerkende slakjes.

De locatie

Het bezochte gebied bestaat uit een schiereilandje, dat is doorsneden door Rijksweg N57 op de Peilerdam. Het gebied is in 1970 ontstaan door zandopspuiting op de Roggenplaat. De westzijde is tegen al te hoog zeewater beschermd door een bitumendijk, aan de oostzijde is het opgespoten land slechts beschermd met een glooiing. De N57 ligt op een hoog opgeworpen dam. De begroeiing van de locatie wordt gedomineerd door gras. De westzijde heeft een deel met laag duindoornstruweel en het gras is er vaak zo ijl dat bladmos en lichenen er domineren. Er is ongetwijfeld een sterke invloed van zeewater, dat bij ruw weer verstuipt en op het land neerdaalt (saltspray). Door de hoge ligging van het gebied is er geen open water, noch een moerasvegetatie te vinden. De permanent hoge luchtvochtigheid is een gunstig aspect voor flora en fauna. Aan de voet van de bitumen taluds van de dijklichamen zijn andere omstandigheden aanwezig door aanvoer van zand, organisch materiaal, zout en (schelp)kalk met het afstromende regenwater. Dit gaf op het zuidelijke deel een smalle zone waar knikkende distel en - vooral - gele hoornpapaver zich fraai vestigden. Verspreid op de locatie staan windturbines die gekoppeld zijn aan transformatorhuisjes; de plaatsing in de grasvlakten maakt duidelijk dat die delen nooit onderlopen bij hoge zeestanden.

Het voorgaande laat een dynamisch gebied zien met beperkte mogelijkheden voor slakken. De afwezigheid van zoet water/moeras en de invloed van het zout zijn geen voorwaarden voor een rijk slakkenleven.

Op stap

De vier slakkenrapers zijn te voet via de noordelijke peilers op de Roggenplaat gekomen en hebben rechtsom een ronde in het gebied gemaakt. Het werk begon dus in het westelijke deel. We zagen de groene ruimte binnen de bitumendijk en kozen kansrijke plekken voor slakkenvondsten. Jaap koos zijn eerste plek in de dichte grasvegetatie nabij de weg, wat hem niets opleverde. De anderen liepen een stuk over de bitumendijk en daalden af om allereerst aan de voet in mos en ruigte te zoeken naar slakken. Hier was ook al weinig te vinden, alleen een leeg huisje van de fijngeribde grasslak. Het meegenomen strooisel was verder totaal zonder slakken. Was het hier te zout door overslaand zeewater?

Meer centraal in dit deel zochten we langs het duindoornstruweel. Het zoeken op het oog bracht hier evenmin slakken boven de zode. Dat was toch teleurstellend. Het uitzoeken van het strooisel uit het struweel leverde gelukkig wel wat soorten op. De scheve jachthorenslak was hier een algemene soort, begeleid door enkele egelwagslakken en glanzende agaathorens. Daarmee was de slakkenfauna van het westelijke deel bepaald, ondanks het zoeken bij de trafohuisjes, windturbines en een bult mijnsteen.

We konden genieten van de prachtige, dreigende wolkenluchten en een zon die er regelmatig tussendoor scheen. Toch ook claimde de schrale begroeiing met zijn uitgestrekte mosvelden onze aandacht. Dat waren positieve dingen. Nieuwe kansen lagen aan de andere kant van de N57, waarvoor we wat atletisch werk over vangrails verrichtten. We namen de zuidzijde van de Roggenplaat, waar een dijklichaam lag dat overging in een pier. Hier, aan de binnenzijde, troffen we een smalle zone met gele hoornpapaver aan. Ik heb daar strooisel verzameld en kon daarmee de lijst aanvullen met dwergpuntje en (lege) dwerg-korfslak.

Jaap zocht in een laag stuk met ruig gras, waar hij twee lege huisjes van de grote kartuizerslak en een levende gevlekte akkerslak - een naaktslak - vond. Ine had met de kartuizer meer succes: een levend, jong exemplaar.

Terwijl drie leden elkaar amuseerden met mooie verhalen, schuilend bij een trafohuisje, zocht Ine op de hoge glooiing aan de waterkant naar nieuwe soorten. Ze wist daar een bolle duinslak op te rapen, levend. Dat was de laatste soort voor op de lijst. Wat we verder alleen als verweerde huisjes aantroffen, was het mostonnetje. Op zich was dat jammer, want die soort zou je hier in dit zandige milieu levend verwachten.

Tot slot

Het resultaat van deze tocht was teleurstellend. De enige Rode Lijstsoort is de dwerg-korfslak, een algemene soort in Zeeland. Opmerkelijk zijn de weinige vondsten van de grasslak en de duinslak, die soorten zie je zelden in hun eentje. De Roggenplaat is ons inziens geen slakkenparadijs, wat mogelijk te koppelen is aan de geringe variatie in het milieu en de minder ideale omstandigheden voor de slakken. De verwachtingen waren toch al niet hoog gespannen door de korte historie en het isolement van het gebied.

Literatuur:

- Overlegorgaan NPO, 2001. Van de parels en het slik. Beheers- en inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde. - Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde, Middelburg.
- Zeeland, 2005. Natuurgebiedsplan Zeeland 2005. - Provincie Zeeland, Middelburg.

Soortenlijst mollusken Roggenplaat (km-hokken 39/40-408); inventarisatie 23-11-2010, Slakkenwerkgroep KNNV-Afd. Bevelanden.

		levend	levend	dood	dood
		juv	ad	juv	ad
Huisjesslakken					
<i>Candidula gigaxii</i> *	Fijngeribde grasslak		1		
<i>Cerņuella virgata</i> **	Bolle duinslak		1		
<i>Cochlicopa lubrica</i> *	Glanzende agaathoren	1	1	3	6
<i>Monacha cantiana</i> *	Grote karthuiserslak	1		2	
<i>Punctum pygmaeum</i> *	Dwergpuntje	3	1		
<i>Vallonia excentrica</i> *	Scheve jachthorenslak	7	3		2
<i>Vertigo pygmaea</i> *	Dwerg-korfslak				2
Naaktslakken					
<i>Arion intermedius</i> *	Egel-wegslak	3			
<i>Deroceras reticulatum</i> *	Gevlekte akkerslak		1		

Opmerking: *) alleen km-hok 39-408, **) alleen km-hok 40-408